

Konferencja „Szkoła bez agresji” – Rybnik 19 listopada 2005 r.

W dniu 19.11.2005 r. w Zespole Szkół Ekonomiczno-Usługowych w **Rybniku** odbyła się druga edycja konferencji **Szkoła bez agresji** w ramach zadań edukacyjnych (grantu) Śląskiego Kuratora Oświaty (pierwsza miała miejsce w Bielsku-Białej w Kolegium Nauczycielskim w dniu 24.09.2005 r.)

W Konferencji wzięło udział **100 osób** – nauczycieli, psychologów i pedagogów reprezentujących szeroką gamę placówek oświatowych z Rybnika i okolic.

Celem tego przedsięwzięcia było wzbogacenie wiedzy uczestników i doskonalenie umiejętności niezbędnych do tworzenia bezpiecznej szkoły.

Bezpieczna szkoła stanowi przedmiot troski wszystkich podmiotów składających się na system szkolny. Nauczyciele, pedagodzy i psycholodzy w sposób szczególnie zgłębiają sposoby przeciwdziałania zjawisku agresji i przemocy w szkole, gdyż w ostatnich latach przybrało ono na sile.

Z naszych doświadczeń współpracy ze śląskimi szkołami wynika, że wiele z nich intensywnie w tym kierunku pracuje i osiąga dobre efekty w zakresie redukcji zjawiska przemocy. Niestety, wciąż jednak brakuje rozwiązań w pełni zadowalających w szerszej skali i duży procent nauczycieli skarży się na swoją niemoc i bezradność w tym obszarze.

Warunkiem koniecznym do ich stworzenia jest takie ukierunkowanie popędu agresji dzieci i młodzieży, aby energia w nim zawarta była wyrażana w sposób społecznie akceptowany, w odróżnieniu od działań destrukcyjnych, przejawiających się w aktach przemocy. Istotne są więc dwie równorzędne płaszczyzny działań.

Pierwszym azymutem jest **wzmacnianie spójności oddziaływań interwencyjnych szkoły wobec zachowań agresywnych uczniów**.

Po drugie nieodzowna jest sensowna **prewencja rozumiana jako rozwijanie tak u dzieci jak i u nauczycieli zasobów chroniących przed nadmierną frustracją**.

W przypadku dzieci chodzi np. o **budowanie poczucia własnej wartości**.

Z kolei dla nauczycieli ważne jest czujne **przeciwdziałanie symptomom wypalenia zawodowego**, czy też **finezyjna umiejętność przerywania wzorca destruktywnego zachowania ucznia**, zanim ono eskaluje.

Na głębszym poziomie istotą profilaktyki przemocy w szkole jest **rozwijanie świadomości własnych potrzeb i umiejętność bezpośredniego komunikowania ich otoczeniu, zarówno u uczniów jak i u wychowawców.**

Wyżej wymienione zagadnienia stanowiły treść obrad Konferencji *Szkoła bez agresji*. Zarówno część wykładową jak i warsztatową prowadzili konsultanci ROM-E *Metis*, osoby z wieloletnim doświadczeniem w zakresie praktycznej psychologii i pedagogiki.

Uczestnicy **wysoko ocenili** zarówno zawartość merytoryczną wykładów jak i zaproponowaną formułę pracy warsztatowej, dającej sposobność osobistego treningu i wymiany doświadczeń w ważnych obszarach działalności zawodowej.

W trakcie dyskusji grupowej na temat warunków skuteczności oddziaływań ograniczających zachowania agresywne uczniów pojawiły się komentarze nt. potrzeby wzajemnego wsparcia w gronie pedagogicznym. Jest ono niezbędne jako przeciwwaga dla negatywnych skutków długotrwałego stresu nauczyciela. Jest też warunkiem koniecznym w zapobieganiu przedwczesnemu wypaleniu zawodowemu. Dobrym przykładem ilustrującym wzajemne wsparcie jest praca w zespołach problemowych, składających się z nauczycieli uczących w tzw. „trudnej” klasie, czy mających kontakt z „trudnym” uczniem. Wszyscy członkowie zespołu pracują na rzecz poszukiwania różnych możliwych rozwiązań. Podkreślano szczególną wartość obecności „nauczycieli – wyjątków” (radzących sobie dobrze z problemową klasą lub uczniem), którzy często są niechętni tym spotkaniom, a mogą pełnić ważną funkcję eksperta. Przedstawiciele szkół relacjonujący efektywność takiej pracy wskazywali na wiodącą rolę wspierającego dyrektora.

Podsumowując przebieg Konferencji prowadzący warsztaty podkreślali duże zaangażowanie i wysoki poziom aktywności ich uczestników. Na uwagę zasługuje duża kreatywność w znajdowaniu zastosowań przyswajanych treści w realnych sytuacjach na terenie macierzystych placówek.

Osobom zainteresowanym proponujemy zapoznanie się ze skrótami wystąpień. Zapraszamy również na nasze warsztaty, pogłębiające omawiane w trakcie Konferencji zagadnienia.

1. Skróty wystąpień:

- „*Procedury reagowania na przemoc i agresję w szkole*” - Grażyna Cebula
- „*Porozumienie bez przemocy – metoda Marshalla Rosenberga*” – Beata Łęcka
- „*Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci w kontekście profilaktyki przemocy*” – Marta Żak
- „*Przerwać wzorzec – skuteczna interwencja w sytuacji agresji słownej*” – Wioleta Baraniak
- „*Wypalenie zawodowe jako skutek bezradności wobec zachowań agresywnych uczniów*” – Joanna Sylwester

2. Bibliografia

Beata Łęcka i Krystyna Szczęsna-Witkowska
/organizatorki projektu/